SANS SECURITY AWARENESS

OUCH!

Mesečni bilten za podizanje svesti o bezbednosti informacija

Telefonski napadi i prevare

Uvod

Kada razmišljate o sajber kriminalcima verovatno vam je pred očima slika zlog genijalca koji sedi za računarom i pokreće sofisticirane napade preko interneta. Iako u današnje vreme mnogi sajber kriminalci koriste tehnologije poput elektronske pošte ili četa, oni se i dalje služe i telefonom kako bi prevarili svoje žrtve. Upotreba telefona ima dve velike prednosti. Prvo, za razliku od elektronske pošte, mnogo je manje tehnoloških rešenja koja nadgledaju telefonske pozive i koja su u stanju da otkriju i zaustave napad. Druga prednost korišćenja telefona je u tome što je mnogo lakše preneti emocije putem telefonskog razgovora, zbog čega je verovatnije da će prevara biti uspešna. U nastavku teksta saznaćete kako da uočite i zaustavite ovakve napade.

Kako funkcionišu telefonske prevare?

Prvo je neophodno da shvatite šta je cilj ovih napadača. Oni obično žele vaš novac, informacije ili pristup vašem računaru (a ponekad i sve tri stvari). Do željenog dolaze tako što vas prvo prevare da uradite nešto nesmotreno što oni žele. Loši momci telefoniraju ljudima širom sveta i stvaraju privid situacija koje traže hitnu reakciju. Želja im je da vas izbace iz ravnoteže i uplaše kako biste prestali racionalno da razmišljate i požurili da napravite grešku. Neki od najčešćih primera su:

Pozivalac se pretvara da je iz poreske uprave ili kancelarije javnog izvršitelja i da imate neplaćene poreze. Objašnjava vam da ćete otići u zatvor, ako odmah ne platite svoja dugovanja, a zatim vas ubeđuje da dugovanja platite korišćenjem vaše platne kartice preko telefona. Ovo je prevara jer mnoga poreska odeljenja nikada ne zovu niti šalju elektronsku poštu poreskim obveznicima, već se sva službena poreska obaveštenja šalju redovnom poštom.

Pozivalac se pretvara da je iz Microsoft-ove tehničke podrške i obaveštava vas da je vaš računar zaražen. Kada vas u to ubedi, predlaže vam da kupite njihov softver ili da mu omogućite udaljeni pristup vašem računaru. Microsoft vas nikada neće zvati na kućni broj.

Dobili ste automatsku govornu poruku da je vaš bankovni račun blokiran i da morate da pozovete određeni telefonski broj kako biste ga odblokirali. Kada pozovete taj broj, javlja vam se govorni automat i traži vam da potvrdite svoj identitet tako što vam postavlja različita pitanja u vezi sa vašim privatnim informacijama. Nije vas pozvala vaša banka, već neko ko prikuplja vaše informacije u cilju krađe identiteta.

Kako da se zaštitite

Imajte na umu da ste vi sami najbolja odbrana od telefonskih prevara koja postoji.

Kad god vas neko pozove i stvara veliki osećaj hitnosti, ubeđujući vas da učinite nešto, budite izuzetno sumnjičavi. Čak i u slučaju da telefonski poziv isprva deluje istinito, a kasnije postane sumnjiv, možete se slobodno predomisliti i reći „ne“ u bilo kom trenutku.

Ako smatrate da je telefonski poziv napad, jednostavno ga prekinite. Ako želite da potvrdite da li je telefonski poziv legitiman, posetite veb sajt organizacije koja vas je pozvala (na primer vaše banke), pronađite broj telefona za podršku korisnicima i pozovite ih direktno sami. Na taj način ćete proveriti da li vas je zvala stvarna organizacija.

Nikada ne verujte identifikaciji pozivaoca jer napadači mogu učiniti da telefonski broj pozivaoca izgleda kao da dolazi iz legitimne organizacije ili da ima isti pozivni broj kao vaš broj telefona.

Nikada nemojte dozvoliti da pozivalac preuzme privremenu kontrolu nad vašim računarom ili da vas prevari da instalirate neki softver. Na taj način sajber napadači mogu zaraziti vaš računar.

Ako telefonski poziv dolazi od nekoga koga lično ne poznajete, podesite da poziv ode direktno na vašu govornu poštu. Na taj način ćete moći da pregledate nepoznate pozive u vreme koje vama odgovara. Na mnogim telefonima se to omogućava pomoću funkcije “Ne uznemiravaj”.

Prevare i napadi preko telefona su u porastu. Za njihovo prepoznavanje i zaustavljanje najbolja odbrana koju imate ste vi sami.

Verzija na srpskom

Telekom Srbija kao društveno odgovorna telekomunikaciona kompanija pomaže prevođenje i distribuciju ovog biltena kako bi se unapredila svest korisnika informaciono-komunikacionih tehnologija o bezbednosti informacija.

Gost urednik

Džen Foks *je senior konsultant u domenu IT bezbednosti u kompaniji All Covered i bavi se unapređenjem nivoa svesti o bezbednosti informacija i socijalnom inženjeringu, kao i procenama rizika. Možete je pronaći na Tviteru kao @j_fox.*

Dodatni materijal

Socijalni inženjering: https://www.sans.org/u/Fi5

 Redakcija: Walt Scrivens, Phil Hoffman, Кэти Клик, Cheryl Conley | Preveli: Dragan Ristić i Gordana Živanović